

LÄNSSTYRELSEN
Malmöhus län
Miljövårdsenheten
Bd A Larsson
040 - 14 60 52

BESLUT

1992-11-10

231-6030/92
1283-210

Delg kv

**Fastställelse av skötselplan för naturreservatet
Svedberga kulle i Helsingborgs kommun**
(2 bilagor)

Länsstyrelsen har utarbetat förslag till skötselplan för naturreservatet Svedberga kulle i Helsingborgs kommun. Naturreservatet bildades den 10 november 1992.

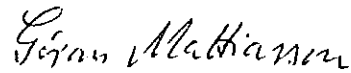
Statens naturvårdsverk, Helsingborgs kommun, berörda myndigheter, Skånes naturvårdsförbund och sakägare har yttrat sig över förslaget.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen fastställer länsstyrelsen, utom tillhörande bilagor, skötselplanen 1992-11-10 för Svedberga kulle (bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (miljö- och naturresursdepartementet), se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit t f naturvårdsdirektör Göran Mattiasson, beslutande, länsantikvarie Carin Bunte och byrådirektör Anders Larsson, föredragande.

Göran Mattiasson

Anders Larsson

Bilagor

1. Skötselplan för Svedberga kulle, 1992-11-10
2. Hur man överklagar

**SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SVEDBERGA KULLE,
HELSINGBORGS KOMMUN**

1 ALLMÄN BESKRIVNING

1.1 Uppgifter om området

Namn	Svedberga kulle
Skyddsform	Naturreservat
Beslutsdatum	1992-11-10 (dnr 231-6030/92,1283-210)
Kommun	Helsingborg
Församling	Kattarp
Fastigheter	Svedberg 4:15 och 22:3
Markägare	Statens Naturvårdsverk (Svedberg 4:15) Helsingborgs kommun (Svedberg 22:3)
Servitut	Kraftledning samt väg för Svedberg 4:13 och 4:14
Nyttjanderätter	Betesarrende
Läge	På Kullahalvön strax öster om Mjöhults samhälle i ett slättområde med öppen helåkersbygd
Kartblad	Topografisk karta: 3C Helsingborg NV Ekonomisk karta: Höganäs 3B:69 Allerum 3B:49 Registerkarta: 3C 5b Hjälmskull 3C 6b Mjöhult
Gränser	Området är markerat med svart heldragen linje på karta 1
Areal	Ca 110 ha landområde
Naturvårds- förvaltare	Länsstyrelsen i Malmöhus län
Beslutsmotiv	Geovetenskapliga, markhistoriska, biologiska samt område för rörligt friluftsliv
Planförfattare	Norra delen: Thomas Arnström och Lars Pålsson Södra delen: Gunnar Almgren och Kjell Johansson

1.2 Naturförhållanden

Svedberga kulle är belägen i Helsingborgs kommun på en öppen helt uppodlad jordbrukslätt mitt på Kullahalvön. Svedberga kulle är av riksintresse för vetenskaplig naturvård (N 3). Den är uteslutande uppbyggd av lösa avlagringar såsom sand, grus och morän. Dess högsta punkt ligger på 62,44 m ö h och kullen är ca 1,8 km lång samt ca 800 m bred. Dess huvudorientering är nord-sydlig och i slutningarna finns två markerade strandlinjer från postglacial tid. Ovanför den övre strandlinjen förekommer rikligt med vindslipade block. Berggrunden ligger 20 m under havsytans nivå. Tolkningar gör gällande att kullen är en drumlin (tydlig valryggsform) men med inslag av ändmoränbildning. Ytterligare forskning behövs för att klarlägga bildningssättet.

Huvudarealen utgörs av skogsmark. En stor andel av denna är planterad med ung till medelålders skog. Endast i den norra delen av Svedberga kulle samt i närheten av Svedberga gård finns bestånd med mogen och överåldrig skog. Stora områden har under senare år stormfällts. Partier i den östra delen av reservatet är betesmark.

Vegetationen är starkt kulturpåverkad. Minst 3/4 av kullen har varit uppodlad långt in på 1900-talet. Den mest intressanta vegetationen utgöres av ljunghedsfragment i den nordvästra delen samt de östra delarna med bl a en gammal bokskog, fuktig ädellövskog och en ursprunglig rest av alskog. Där finns också ett fuktäng-kärrstråk av stort värde bl a för djurlivet. Dominerande arter är här älgört, tuvtåtel, grenrör, kärtistel, strätta, skogsfräken, ängsfräken och kabbeleka. En blandädellövskog med svalört, skogsbingel, stor häxört, vildbalsamin finns öster om den gamla bokskogen.

Med sina skogsområden i ett öppet helåkerslandskap utgör området ett viktigt refugium för flera djurarter. Vintertid förekommer mycket rovfågel i området, bl a örn.

Inom området ligger såväl synliga som under mark dolda fornlämningar. Ungefär mitt i reservatet (se karta 1) ligger fornlämning nr 5 i Kattarps socken: fossil åkermark, som är skyddad enligt 2 kap kulturminneslagen.

Svedberga kulle har ingått i en tidigare bys inägor. Stora delar av kullen har utgjort åker vilket hänger samman med de lättbearbetade sandiga jordarna. Den tunga styva leran på slätten runt omkring började inte plöjas till åker på allvar förrän runt sekelskiftet. Omgivande terräng utgjordes då av stora alkärrområden, slätterängar samt trädlös fåladsmark. Men redan efter enskiftets genomförande 1836 ökade uppodlingen och Svedberga gård etablerades 1838.

1.3 Tillgänglighet

Området kan nås från allmän väg söder och väster om reservatet. Möjligheter till parkering finns i reservatets västra del.

1.4 Föreskrifter enligt länsstyrelsens beslut 1992-11-10

A. *Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet*

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att:

- 1 uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning
- 2 bedriva täktverksamhet i någon form
- 3 vidtaga åtgärder som förändrar områdets topografi och ytförhållanden eller landskapets allmänna karaktär såsom att spräng, borra, gräva, schakta eller utfylla
- 4 dra fram mark- eller luftledning
- 5 plöja eller på annat sätt markbereda
- 6 plantera eller så träd och buskar
- 7 anordna upplag annat än tillfälligt för jord- och skogsbrukets behov
- 8 borttaga eller skada stengärdesgård eller odlingsröse
- 9 använda handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel
- 10 uppföra stängsel eller andra hägnader annat än för jordbrukets och skogsbrukets behov
- 11 anlägga tältplats, campingplats eller uppställningsplats för husvagnar eller likande
- 12 anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar undantagna.

Ovan nämnda bestämmelser skall ej utgöra hinder för åtgärder i samband med reservatets skötsel i enlighet med av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

B. *Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång*

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken är skyldig att tåla det intrång som följer med ett allmänt utnyttjande av marken, såsom åtgärder för områdets skötsel enligt av länsstyrelsen fastställd skötselplan, t ex skogsskötsel, röjningar och bete samt anordningar för allmänheten (toalett, soptunna och stigsystem).

C. *Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet*

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att:

- 1 gräva, borra, mejsla, måla, avlägsna eller eljest skada block, levande träd, buskar och stubbar
- 2 avsiktligt störa djurlivet inklusive betande djur
- 3 rida annat än på markerade ridstigar
- 4 göra upp eld
- 5 tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande
- 6 framföra motorfordon
- 7 medföra ej kopplad hund
- 8 på ett störande sätt använda radio, bandspelare eller motsvarande
- 9 anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning undantaget skyltar och snitslar tillfälligt uppsatta i samband med undervisning och orientering.

2 DISPOSITIONS- OCH SKÖTSELPLAN FÖR MARK OCH VATTEN

2.1 Motiv och syften

Naturreservatet Svedberga kulle har tillkommit på grund av kulturellt-vetenskapliga och rekreationsmässiga naturvårdsvärden med geovetenskapliga, markhistoriska och biologiska motiv som utgångspunkt.

Syftet med skyddet är att genom kontinuerlig vård framhålla områdets geologiska värden samtidigt som markhistoriska och biologiska värden bevaras och utvecklas. Kullen skall också utgöra en attraktiv ströv- och utsiktsplats för det rörliga friluftslivet.

2.2 Övergripande mål för reservatets skötsel

Ändamålet skall tryggas genom återskapande av öppna betesmarker eller omföring av skogsbestånd med barrträd eller främmande lövträd till lövskog med inhemska arter samtidigt som rekreationsvärdet kan utvecklas.

Av särskilt intresse är

att framhålla och bevara områdets geovetenskapliga värden med framför allt äldre strandlinjer och vindslipade block. Kullen som terrängform med sina strandlinjer exponeras genom etablering av öppen betesmark,

att genom väl anpassade vårdinsatser i form av bete och ändamålsenlig skogsskötsel utveckla floran i området och där vegetationstyper med inhemska ädellövträd gynnas så att barrbestånd och främmande lövträd avvecklas på sikt,

att buskar och träd tillåtes i hagmarken för att skapa ett beteslandskap med stor variation.

2.3 Disposition av mark och vatten

Med angivna övergripande mål för reservatets skötsel samt skötselplanens anvisningar som grund skall naturreservatets mark utnyttjas som skogsmark och betesmark med följande ungefärliga arealfördelning:

Lövskog	52 ha	
varav ädellövskog		3 ha
bokskog		10 ha
ekskog		13 ha
bok/ekskog		18 ha
triviallövskog		8 ha
Granskog	9,5 ha	
Lövskog med fri utveckling	19 ha	
varav alkärr		10 ha
ädellövskog		9 ha
Betesmark		29 ha
varav naturbete		18 ha
kulturbete		11 ha
Damm	0,2 ha	
P-plats mm		0,3 ha

Den framtida markanvändningen skall inriktas på betesvård över högre liggande delar av kullen i form av en träd- och buskfattig naturbetesmark av hedkaraktär. Bete skall ske även inom ett plant ängsområde mot östra gränsen. Övriga partier i den norra delen skall nyttjas som skogsmark där endast lövskog skall förekomma på lång sikt. I den södra delen skall på sikt den beståndsindelade skogen styras mot mera homogen skogsmark så att beståndsgränser luckras upp men att stort utrymme för variation tillåts. Detta område (huvudskötselområde B) skall inledningsvis behandlas genom separat plan. En begränsad del av den östra sluttningszonen skall kunna användas som skid- och pulkabacke.

2.4 Generella riktlinjer och åtgärder

2.4.1 Hävd av jordbruksmark

Betesmarker

Inom östra delen av naturreservatet finns i dag friska till fuktiga betesmarker av ängskaraktär. Markerna är före detta åkrar och är därför påtagligt kulturpåverkade. I övrigt syftar planen till att omvandla viss stormfälld skogsmark till betesmark inom områdena belägna i de högsta partierna av Svedberga kulle. Betesmark etableras i första hand inom skötselområde 2 (se nedan). Detta betesområde utvidgas sedan successivt inom skötselområde 1. Avsikten är att restaurera ett stycke öppen hedmark och samtidigt förstärka visionen av kullen från den tidpunkt då den låg omgiven av ett grundhav samt tydliggöra terrasser och vallar som markerar olika strandlinjer.

Djurhållning och betesintensitet

Bete med olika djurslag skall vara möjligt inom reservatet. Dock kan det vara lämpligt med en stor andel hästbete i de östra lågt liggande betes-markerna. Får eller eventuellt get är effektivast i en inledningsfas för betesvården av hyggena. Beteseffekten skall vara sådan att ingen förslitning i form av överbete sker men att högvuxen ört-vegetation och slytillväxt endast förekommer sparsamt i betesmarken. Om betesskador uppstår till följd av för högt betestryck eller olämplig djurfördelning, skall anpassning ske av antalet djur, betesperiod eller djurslag.

Betesperiod

Betesperioden skall omfatta tidsavsnittet maj - november men den faktiska betesperioden skall anpassas till ändamålet med respektive skötselområde. Viktigt är dock att bete förekommer i tillräcklig omfattning under hösten.

Stängsel och stängselpassager

Stängsel bör uppföras som fårstängsel med en övertråd. Alternativt kan permanent elstängsel uppsättas. I sådant fall skall elstängsel byggas så att större sektioner lätt kan brytas efter betesgång. Elstängsel skall utmärkas med varningsskylt.

I samband med uppsättning av stängsel längs etablerade skogs-bryn skall buskar och bredkroniga träd sparas. Vid nyetablering av bryn bör lämplig buskvegetation eventuellt planteras in.

Stängselpassager anordnas där behov föreligger. Övergångar skall utformas så att de kan passeras utan besvär och om elstängsel användes så att personer vid passage ej kommer i kontakt med stängslet. Övergångar och led skall utföras i trä.

Fållindelning och vattenförsörjning

En fållindelning kan vara nödvändig för att reglera beteseffekten inom reservatet samt för att vissa avsnitt, under perioder, kan hållas fria från djur. Vattenförsörjningen för respektive fålla kan ej tillgodoses genom befintligt vatten. Djurhållare får därför själv sörja för att betesdjuren har tillgång till vatten.

Gödsling

Gödsling av betesmarkerna med handelsgödsel får ej förekomma. Flytgödsel, urin, pressaft eller liknande, eller jordförbättringsmedel bör ej spridas på betesmarkerna.

2.4.2 Hävd av skogsmark

Skogsmarken inom reservatet skall primärt skötas genom ett naturvårdsinriktat skogsbruk. Vid föryngringen av skog bör självföryngring utnyttjas som huvudsaklig etableringsmetod. Sådd och planteringar kan dock tillgripas vid trädslagsbyte eller om ökad etablering av lövträd önskas. Avverkning av sammanhängande ytor bör undvikas. Däremot kan upptagning av mindre luckor i bestånden tillämpas som föryngringsmetod och för att skapa en mera varierad åldersfördelning inom bestånd. Vid gallringar skall de inhemska trädslagen gynnas över hela arealen, främst bok (*Fagus sylvatica*) och ek, framför allt skogsek/stjälkek (*Quercus robur*). I den östra delen av reservatet skall dock även klibbal (*Alnus glutinosa*) vara beståndsbildande. Inslaget av främmande träd och buskar skall på sikt reduceras vilket kan ske genom selektiv gallring vid föryngringshuggningar. På fria ytor kan ek sås eller planteras, eventuellt kombinerat med andra lövträdslag beroende på ståndortens karaktär, för att nå en snabbare etablering av lövskog. En regel bör vara att använda material med skånsk proveniens. Barrbestånden skall på sikt avvecklas inom reservatet men avvecklingstakten kan anpassas till förutsättningar att få intäkter för åtgärderna. Inslaget av buskar i skogsmarken skall bevaras, bl a för att erhålla flerskiktade skogsbestånd samt att tillgodose en successiv föryngring av skogsbestånden i reservatet. För vegetationstypen främmande buskvegetation såsom "trädgårdsflyktingar" och andra utländska träd- och buskarter, särskilt sykomorlön (*Acer pseudoplatanus*) skall successivt avlägsnas.

Sykomorlön med sin starka spridningstendens utgör ett speciellt problem. All gammal sykomorlön avverkas. Uppslag av ung sykomorlön gallras under 10-15 år men slutavverkas före första frösättning. Uppslag av ung sykomorlön kan användas som lågskärm vid bokföryngring.

Vid avverkningar, gallringar och röjningar skall hyggesavfall avlägsnas endast om detta kan förväntas negativt påverka värdefull markvegetation eller växt/djurart, samt om det förorsakar olägenheter för rörligt friluftsliv. Eldning av materialet inom reservatet skall undvikas. Om möjligt bör flisning ske på lämplig plats.

Alla insatser vid vården av skogsmarken bör utföras med sådan teknik att markskador, skador på träd- och buskars rotsystem och annat slitage kraftigt minimeras.

Döda eller döende träd är av stor betydelse för svampar och hålbbyggande fågelarter samt insekter som lever i trä. Döda och döende träd skall därför normalt sparas.

2.4.3 Stengärdesgårdar

Befintliga stengärdesgårdar frihugges och rensas från träd och buskvegetation i den mån den inte utgör brynvegetation. Buskar sparas dock i grupper och alla större träd, främst ekar, bevaras. Skadade delar av stenmurarna lavas om möjligt om.

2.4.4 Jakt

Jakt bör ej bedrivas lördagar efter klockan 12.00 samt sön- och helgdagar.

2.5 Skötselområden och detaljtätgärder

Svedberga kulle har indelats i två huvudskötselområden - A och B. Inom varje huvudområde har skötselområden eller bestånd urskiljts (karta 1).

Område A utgör den norra delen som rymmer flertalet vetenskapliga värden. Område B utgör den södra delen där huvudsakligen ett naturvårdsinriktat skogsbruk kan bedrivas.

Huvudskötselområde A

Skötselområde 1 (9,7 ha)

Beskrivning: Huvudsakligen hyggesmark efter stormfälld gran och svart-tall.

Området är de högst belägna delarna av reservatet och därmed också beläget ovanför de markerade strandlinjerna i kullen. Spår efter vindslipning från postglacial tid finns i form av vindslipade block utspridda i området. Hyggesmarken är kraftigt igenslyad av särskilt fläder, björk, asp och rönn men även en hel del ung ek. Rikligt med björnbär och hallon. Fältskiktet är kraftigt undertryckt men rester av en hedvegetation med bl a ljung, kruståtel, rödven, pillerstarr och stensöta finns ännu kvar i mera ljusexponerade partier. I den norra delen finns ett hedartat blandskogsparti (1a) med framför allt bok men även ek och björk. Buskskiktet är svagt utvecklat med hallon och kaprifol. Fältskiktet innehåller glesst med kruståtel, blåbärsris samt vitsippa, harsyra, ekorrbär och hultbräken. I den västra slutningen finns ett renodlat bokparti (1b) med grova träd i den nedre delen av slutningen samt ett område med sykomorlönn (1c).

Mål: Öppen betesmark efter en period av skogsskötsel baserad på förekommande trädarter och en period av "hagmarksbete". Slutstadiet bör bli en torr öppen hedmark med något inslag av låga buskgrupper.

Åtgärder: Området röjes med inriktning på ett lövblandbestånd baserat på förekommande trädslag. Delområde 1c sköts enligt generella riktlinjer för avlägsnande av sykomorlönn. Efter stabilisering sker en kraftig gallring även omfattande bokbestånden 1a och 1b. Området instängslas och betas kontinuerligt enligt generella riktlinjer. Därefter sker (eventuellt efter en gallring) slutavverkning till helt öppen betesmark. Kontinuerlig betesvård.

Skötselområde 2 (7,3 ha)

Beskrivning: Område ursprungligen granplanterat men med olikåldriga stormfällan. I söder (2a) glest björkbestånd med gräsvegetation omgivet av fältskiktslös granplantering (2b), ca 40 år. Ett liknande granområde men något äldre finns i norr. I övrigt sentida stormfällan med uppslag av fläder och björk (2c). Väster om vägen finns en gles högvuxen björkdunge av "hagmarkskaraktär" (2d). En tills nu manuellt hävdad "hagmark" och utsiktsplats med glesa träd (2e) kan infogas i skötselområdet alternativt föras till skötselområde 1. Inom skötselområdet finns fömlämning nr 5 i Kattarps socken, fossil åkermark.

Mål: Betesmark, på sikt i form av torr öppen hedmark med visst inslag av låg buskvegetation.

Åtgärder: Området instängslas enligt generella riktlinjer. Hyggesområden röjes och rensas. Granbestånden slutavverkas inom en 5 årsperiod och lövbestånden glesas ut för att sedan slutavverkas. Kontinuerlig betesvård enligt generella riktlinjer. Vid behov röjning av lövuppslag. Samråd med antikvarisk expertis bör ske vid skötsel av området med fossil åker.

Skötselområde 3 (11,4 ha)

Beskrivning: Hygge efter stormfällad tall, svarttall och gran 1981. Vissa partier, särskilt i den västra sluttningen innehåller även mindre blandlövbestånd med framför allt ek och björk men även ett visst inslag av bok, ask och tysk lönn. Buskskikt kraftigt med fläder, hallon, björnbär (särskilt i sluttningar), björk, asp, rönn men även ek. Fältskiktet består av mjölkört, kruståtel, stenmåra, rödven, storven, pillerstarr och stensöta. Vidare förekommer lingon och blåbär samt ytor med liljekonvalj och skogsstjärna. Området har till stora delar planterats med bok och ek (1985).

Mål: Lövskog med huvudträdslagen bok och ek.

Åtgärder: Skogliga åtgärder enligt generella riktlinjer. I en inledningsfas bör gallringar ske i buskskikt för att nå en vid variation med avseende på ålder och trädslagsfördelning.

Skötselområde 4 (5,3 ha)

Beskrivning: Granplanteringar av varierande ålder. I vissa avsnitt finns även inslag av ek och bok. Fältskiktet saknas eller är mycket sparsamt inom huvuddelen av området. Vissa delar har omvandlats till hyggesmark till följd av stormfällningar. I dessa partier har karaktäristisk hyggesvegetation utvecklats med en del slyuppslag. Området avgränsas i väster av en stenmur.

Mål: Granskog till normalomloppstidens slut. Därefter ekskog.

Åtgärder: Naturvårdsinriktad skogsskötsel med försiktiga gallringar (fara för stormfällning!). Förekommande lövträd gynnas.

Skötselområde 5 (1,7 ha)

Beskrivning: Bok och ekskog där den östra delen utgörs av en tät planterad skog. Längs stengärdet och stigen i den sydöstra delen även ett påtagligt inslag av sykomorlönn, spridd i buskskiktet inom området. Fältskiktet är av hedkaraktär med bl a kruståtel, ekorrbär och stenmåra.

Mål: Bok- ekskog av hedkaraktär.

Åtgärder: Skötsel av skog enligt de generella anvisningarna. Gallringar i tätta partier. Sykomorlönn i trädskikt och buskskikt avverkas omgående. Årlig röjning av slyuppslag från sykomorlönn.

Skötselområde 6 (0,5 ha)

Beskrivning: Medelålders bokskog med inslag av ek, gran, asp, ek, sykomor-lönn och björk. Buskskikt svagt utvecklat, något vildkaprifol i sydvästra delen. Fältskiktet är sparsamt, i huvudsak en kruståtel-matta med inslag av bar jord och lövförna. Stenmuren vid skidbacken utgör inägo gräns från 1800-talet.

Mål: Bok- ekskog av hedkaraktär.

Åtgärder: Skötsel av skog enligt de generella anvisningarna. Gallringar i tätta partier. Sykomorlönn och gran i träd- och buskskikt avverkas omgående. Röjning av slyuppslag från sykomorlönn (jfr generella anvisningar). Stenmuren vid skidbacken frihugges.

Skötselområde 7 (3,1 ha)

Beskrivning: Gran- och tallmark med ett kraftigt buskuppslag av sykomorlönn och fläder. Fältskikt förekommer endast sparsamt. Rester av "subfossil" sanddyn från periglacial tid.

Mål: Ekskog av hedkaraktär med inslag av andra ädla lövträd.

Åtgärder: Gallring, plantering av ek samt avveckling av gran successivt. Så småningom skötsel av skog enligt de generella anvisningarna. Röjning av slyuppslag från sykomorlönn.

Skötselområde 8 (3,3 ha)

Beskrivning: Planterad granskog med öppna gräsbevuxna korridorer vilka används för skidåkning samt sly- och lövområden.

Mål: Överhållen granskog med gräsbevuxna korridorer för skidåkning. Alternativt kan granskogen och slyområdena slutavverkas och hela området läggas som öppen gräsmark för skidåkning.

Åtgärder: Naturvårdsinriktad skogsskötsel samt öppethållande av gräsytor. Alternativt slutavverkning, behandling av ytan och gräsinsådd samt löpande skötsel och öppethållande av gräsytor.

Skötselområde 9 (10 ha)

Beskrivning: Omfattande kärrparti som i huvudsak är utvecklat som alkärr men som i vissa delar består av ask eller blandskog med al, glasbjörk och i vissa fall även ek. Den centrala delen består av ett vackert utvecklat men likåldrigt klibbal-kärr. Buskskiktet domineras av aluppslag och hägg samt vävar av kaprifol. Fältskiktet domineras i vår-aspekten av svalört och humleblomster med inslag av bäckbräsa i blötare partier. Sommaraspekten karaktäriseras av veketåg, kärrgröe, tuvtåtel, luddtåtel, skärmstarr och älgört med inslag av mannagräs och besksöta i blötare partier samt harsyra i torrare. Här finns också traktens

största bestånd av rankstarr samt sparsamma förekomster av grönvit nattviol. I norra delen finns ett ask-klibbalkärr med buskskikt av ask-aluppslag samt hägg och vävar av kaprifol. Skogssäv dominerar fältskiktet med ställvisa förekomster av skogsfräken, grenrör, kärrgröe, skärmstarr och älgört. Östra och södra delarna är torrare och trädskiktet består av bl a skogsek, bok och björk med buskskikt av hägg. i våraspekten förekommer spridda mattor av vitsippa medan sommaraspekten domineras av lundgröe och kirskaål.

Mål: Skogbärande kärrmark med fri utveckling.

Åtgärder: Inga.

ALTERNATIV

En högre ambition skulle kunna genomföras i den norra delen av skötselområdet. Därvid utvecklas kärrmarken mot slättermark med inriktning mot stubbskottäng. En sådan insats kräver dock en separat planering och kostnadskalkyl.

Skötselområde 10 (3,6 ha)

Beskrivning: Blandlövparti med varierande ålder i trädskiktet som i huvudsak är sammansatt av bok och ek. Gamla bok-ekpartier av hedtyp finns i den centrala delen (10 b). Här finns ett par av områdets allra äldsta bokar med stamomkrets på bortåt 4,5 m. I övrigt finns några yngre blandbestånd. Vegetationszonering i fält- och buskskikt från högre liggande, torrare delar till fuktigare avsnitt med vävar av björnbär, kaprifol, hallon som i sin tur övergår i högörtängsumpskog. Längs vägen i södra delen av området finns en ung planterad bokskog (10 a)

Mål: Lövskog i huvudsak bestående av bok och ek i princip under fri utveckling.

Åtgärder: Fri utveckling som en huvudprincip. Högstubbar och lågor bevaras för vedsvamp och djurliv. Ljusbrunnar kan övervägas i täta skogspartier. Ekplanteringar i norra delen gallras till att börja med. Piskare i kronor på äldre träd tas bort. Bokplanteringen (10 a) gallras och sköts tills vidare enligt principerna i generella åtgärder.

Skötselområde 11 (2,3 ha)

Beskrivning: Igenväxningsytor med björk samt lövblandskog med kraftledningsgata.

Mål: Lövskog med kraftledningsgata. Alternativt betesmark.

Åtgärder: Regelbundna röjningar under kraftledningen samt åtgärder i skogsmarken enligt generella principer. Alternativt instängsling enligt generella åtgärder samt röjningar och gallringar i kraft-ledningsgata och skogsmark. Årligt bete.

Skötselområde 12 (0,2 ha)

Beskrivning: Tät cypressplantering där busk- och fältskikt i stort saknas.

Mål: Ek- och bokskog.

Åtgärder: Avverkning av barrträd, därefter nyplantering med ek och bok.
I övrigt åtgärder enligt generella riktlinjer för skogsmark.

Skötselområde 13 (11 ha)

Beskrivning: Kulturbetesmark på f d åker. Trivial fuktäng med uppslag av klibbal har utvecklats. Trädbevuxet stengärde i mitten med ek, avenbok, björk och asp. Rester av byggnader, bl a en stallgrund i NV delen. Här finns björk, hassel, fruktträd, buxbom, syren och snöbär. Ett parti bok och granhygge i västra kanten omgivet av stengärde. I mitten av den norra delen finns rester av en raserad grund. Fältskiktet består i huvudsak av en fuktängsvegetation.

Mål: Betesmark. Buskarna runt torpgrunden behålles liksom träd- och buskar längs stengärdet.

Åtgärder: Eventuellt byte av taggträd till elstängsel. Gallringar i träd-partier vid behov. Röjning av aluppslag. Vid behov putsning av betesmarken genom slåtter.

Huvudskötselområde B

Bestånd 1 (1,6 ha)

Beskrivning: 35-årig stjärkek. Svag tillväxt. Underväxt saknas.

Mål: Stjärkek.

Åtgärder: Gallras. Avenbok inplanteras ev som underväxt. I brynet mot väster planteras rönn.

Bestånd 2 (1,1 ha)

Beskrivning: 35-årig rödek. Enstaka stjärkekar. Medelgod tillväxt.

Mål: Stjärkek.

Åtgärder: Gallras. Stjärkekar gynnas i möjlig mån.

Bestånd 3 (2,2 ha)

Beskrivning: 40-årig bok. I västra delen gran med bokdungar. Svag tillväxt.

Mål: Bokbestånd.

Åtgärder: Gallras. Granen ersättes på sikt med bok.

Bestånd 4 (3,2 ha)

Beskrivning: 25-årig gran med insprängda ekrader på var 15:e meter, utom i delen 4a som är ren gran.

Mål: Stjälkek.

Åtgärder: Gallras relativt starkt, varvid ekarna gynnas. De äldre ekarna vid beståndets nordkant frihuggs omedelbart från gran.

Bestånd 5 (1,3 ha)

Beskrivning: Tvåskiktad sykomorlön.

Mål: Inhemskt ädellövbestånd.

Åtgärder: Den äldre sykomorlönningen avverkas snarast. Den yngre röjes småningom ganska svagt och underplanteras senare med bok, lind, lönn eller fågelbär.

Bestånd 6 (2,5 ha)

Beskrivning: Äldre bokbestånd med fläckvis underväxt av sykomorlön. Lokal för rörsvingel.

Mål: Bokbestånd.

Åtgärder: Föryngras på lång sikt. Under ollonår göres lätt markberedning helst för hand. Unga sykomorlönningar lämnas för avverkning sedan nytt bokbestånd etablerats.

Bestånd 7 (4,5 ha)

Beskrivning: Äldre bestånd av bok, ek, klibbal, ask, alm och björk med inslag av sykomorlön. Plan fuktig mark.

Mål: Inhemskt lövbestånd. I princip fri utveckling.

Åtgärder: Äldre sykomorlönningar tas bort omedelbart, yngre utnyttjas till låg-skärm. Ek, ask och klibbal planteras om självföryngring ej sker.

Bestånd 7a (0,5 ha)

Beskrivning: Yngre sykomorlönndunge med tät underväxt av småplantor.

Mål: Inhemskt ädellövbestånd.

Åtgärder: Hålles till en början tät så att småplantorna dukar under. Sedan underplanteras med bok och lind.

Bestånd 8 (1,3 ha)

Beskrivning: 25-årig lärk och ädelgran (*Abies grandis*). Inslag av björk.

Mål: Björkbestånd.

Åtgärder: Gallras. Björken gynnas. Ädelgranen avvecklas.

Bestånd 9 (0,3 ha)

Beskrivning: 30-årig rödek, med inslag av stjärkek.

Mål: Stjärkek.

Åtgärder: Gallras omedelbart. Stjärkekar gynnas.

Bestånd 10 (0,3 ha)

Beskrivning: 15-årig vårtbjörk, delvis luckig. Björnbär.

Mål: Bokbestånd.

Åtgärder: Röjes inom 5 år och planteras med bok.

Bestånd 11 (0,3 ha)

Beskrivning: 35-årig gran.

Mål: Bokbestånd.

Åtgärder: Granen utglesas och användes till skärm för bokplantorna. Viktigt att hålla liv i behärskade granstammar.

Bestånd 12 (1,1 ha)

Beskrivning: F d hygge med lågskärm av spontant uppkommen björk. Planterat bok, som dock haft stor avgång. Björnbär.

Mål: Bokbestånd.

Åtgärder: Hjälpplanteras med bok i växtrör.

Bestånd 13 (1,2 ha)

Beskrivning: 60-årig bok med inslag av klibbal i östra delen.

Mål: Bokbestånd med klibbalpartier.

Åtgärder: Gallras tämligen svagt inom en 5-årsperiod.

Bestånd 14 (1,1 ha)

Beskrivning: 40-årig stjärkek och bok. Dungar av gran.

Mål: Ek-bokbestånd.

Åtgärder: Gallras. Granen tas bort där den tränger lövträd.

Bestånd 15 (0,6 ha)

Beskrivning: 40-årig vårtbjörk. Tätt skikt av hallon.

Mål: Ädellövskog på sikt.

Åtgärder: Inga åtgärder de närmaste 5 åren.

Bestånd 16 (1,1 ha)

Beskrivning: 40-årigt bokbestånd.

Mål: Bokbestånd.

Åtgärder: Gallras normalt.

Bestånd 17 (1,4 ha)

Beskrivning: 30-årig rödek.

Mål: Rödekbestånd.

Åtgärder: Gallras normalt. Ev planteras rönn som bryn i väster.

Bestånd 18 (0,6 ha)

Beskrivning: Markberett hygge, delvis med björk uppslag. Enstaka ekplantor.

Mål: Blandbestånd björk/ek.

Åtgärder: Hjälpplantering med björk. Befintliga ekar vårdas.

Bestånd 19 (1,2 ha)

Beskrivning: 35-årig gran.

Mål: Vårtbjörkbestånd.

Åtgärder: Gallras. På sikt inblandning av vårtbjörk.

Bestånd 20 (1,6 ha)

Beskrivning: 40-årig stjärkek, delvis torkskadad.

Mål: Stjärkek.

Åtgärder: Gallras.

Bestånd 21 (0,8 ha)

Beskrivning: 30-årigt tallbestånd av sämre kvalitet. Måttlig gräsvegetation.

Mål: Ekbestånd.

Åtgärder: Gallras mycket svagt. Ekollon sticksås under tallarna. Ev planteras ek.

Bestånd 22 (0,6 ha)

Beskrivning: 20-årig gran med insprängda bokar och bokgrupper.

Mål: Bokbestånd.

Åtgärder: Överföres successivt genom gallringar.

Bestånd 23 (0,4 ha)

Beskrivning: 50-årig bok.

Mål: Bokbestånd.

Åtgärder: Gallras.

Bestånd 24 (0,6 ha)

Beskrivning: 40-årig gran.

Mål: Ekbestånd.

Åtgärder: Slutavverkas och planteras omedelbart därefter med stora ekplantor, som skyddas mot viltgnag. Ev blandas ekarna med andra trädslag, såsom lind, fågelbär eller avenbok.

Bestånd 25 (1,1 ha)

Beskrivning: 30-årig stjärkek.

Mål: Stjärkek.

Åtgärder: Röjes och gallras snarast.

Bestånd 26 (0,4 ha)

Beskrivning: F d åker. Stark gräsväxt.

Mål: Ekbestånd.

Åtgärder: Fläckmarkberedes och planteras med stora ekplantor, ev i blandning med lind, fågelbär eller avenbok.

Bestånd 27 (0,2 ha)

Beskrivning: Damm, delvis omgiven av en sumpmarksrensa. Äldre klibbal längs kanten.

Mål: Våtmark.

Åtgärder: Inga.

Bestånd 28 (0,7 ha)

Beskrivning: 40-årig rödek med enstaka inslag av stjärkek.

Mål: Ekbestånd.

Åtgärder: Gallras. Stjärkekarna gynnas.

Bestånd 29 (0,3 ha)

Beskrivning: 35-årig blandning av stjärkek och tall.

Mål: Ekbestånd.

Åtgärder: Gallras. Ekarna gynnas.

Bestånd 30 (1,1 ha)

Beskrivning: F d grustag, bevuxet med 50-årig björk, enstaka ekar, sykomorlönnar, almar och sälgar.

Mål: Lövbuskage och lövskog. I princip fri utveckling.

Åtgärder: Sykomorlönnarna tas bort. Vissa ekar ges hjälp.

Bestånd 31 (0,1 ha)

Beskrivning: F d upplagsplats med nässlor och björnfloka.

Mål: Ekbestånd.

Åtgärder: Planteras med ek, helst i växtrör. Röjes sommartid.

Bestånd 32 (2,1 ha)

Beskrivning: Hygge med grässvål.

Mål: Vårtbjörkbestånd.

Åtgärder: Markberedes kraftfullt och planteras med god sydvästsvensk vårtbjörk.
2 500 plantor/ha.

Parkeringsplats (0,3 ha)

3 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV ANLÄGGNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

3.1 Allmänna mål för anläggningar

Målet med anläggningarna är att uppfylla de behov som följer med ett aktivt utnyttjande av reservatet för friluftsändamål samtidigt som hänsyn tas till reservatets vetenskapliga och kulturhistoriska naturvårdsvärden.

3.2 Områdets disposition för rekreation och friluftsliv

Hela reservatet är i princip tillgängligt för rekreation. Val av betesdjur, betesperioder och fördelning av djuren inom reservatet bör om möjligt göras med hänsyn till friluftslivets behov.

3.3 Detaljanvisningar

3.3.1 Parkering

I den västra delen av reservatet (se karta 2) finns sedan gammalt en parkeringsyta för ett stort antal bilar. Ytterligare parkeringsplatser bör ej anläggas. Avtal bör träffas om upplåtelse av marken mellan naturvårds-förvaltaren och Helsingborgs kommun.

3.3.2 Vägar och stigar

Utöver de markvägar och stigar som finns (se karta 2) krävs ingen nyanläggning. Vägar till fastigheterna Svedberg 4:13 och 4:14 upplåtes inte för allmän trafik. Befintliga stigar underhålls. Stängselpassager anläggs enligt de generella anvisningarna.

Ridning skall vara anvisad till vissa vägar inom reservatet.

Stigsystemen inom skötselområde 8 kan vintertid fungera som skid- och kälkbacke.

3.3.3 Toaletter

Om behov finns kan en TC uppställas och skötas, genom kommunens försorg, i anslutning till parkeringsplatsen i den västra delen av reservatet.

3.3.4 Soptunnor

I anslutning till parkeringsplatsen uppställs soptunna, genom kommunens försorg. I övrigt sättes soptunnor upp där behov finns exempelvis vid skidbacken vintertid.

3.3.5 Information och skyltning

Informationsskyltar om reservatet skall uppsättas enligt karta 2. Skyltarna skall utvisa lämpliga strövstigar. Dessutom skall informationstext finnas, riktad till allmänheten, som upplyser om reservatsbestämmelserna, reservatets skötsel, natur- och kulturvärden samt dess flora och fauna.

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Ekonomisk utredning för perioden t o m budgetåret 1998/99 beträffande statens kostnader fogas till skötselplanen (bilaga 1) och förnyas därefter vart 6:e år.

Ansvar för åtgärder och kostnader innebär att kommunen svarar för uppställning och tömning av toalett och soptunnor samt erforderlig skötsel av områden som utnyttjas som skid- och kälkbacke.

Staten svarar för kostnader i samband med restaurering och löpande underhåll av reservatet. I detta ingår kostnader för skogliga åtgärder, skötselåtgärder i träd- och buskskikt i betesmarker, nyinvesteringar i betesstängsel samt anläggande av övergångar och led, underhåll av parkeringsplats samt information och skyltning.

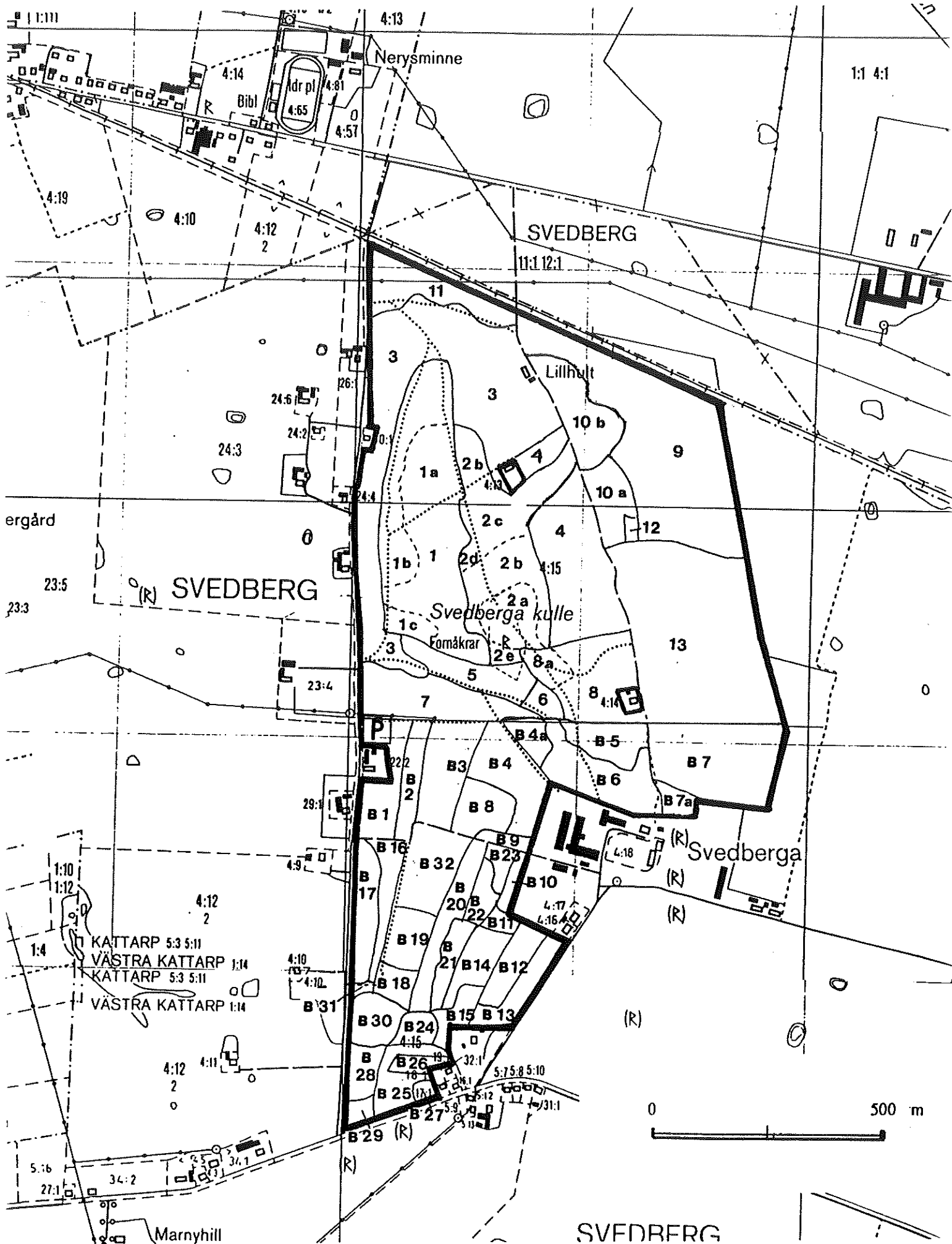
Betesarrendator skall ansvara för årligt löpande underhåll av stängsel, djurtillsyn och övriga åtgärder som är förenade med betesdriften.

5 KARTOR

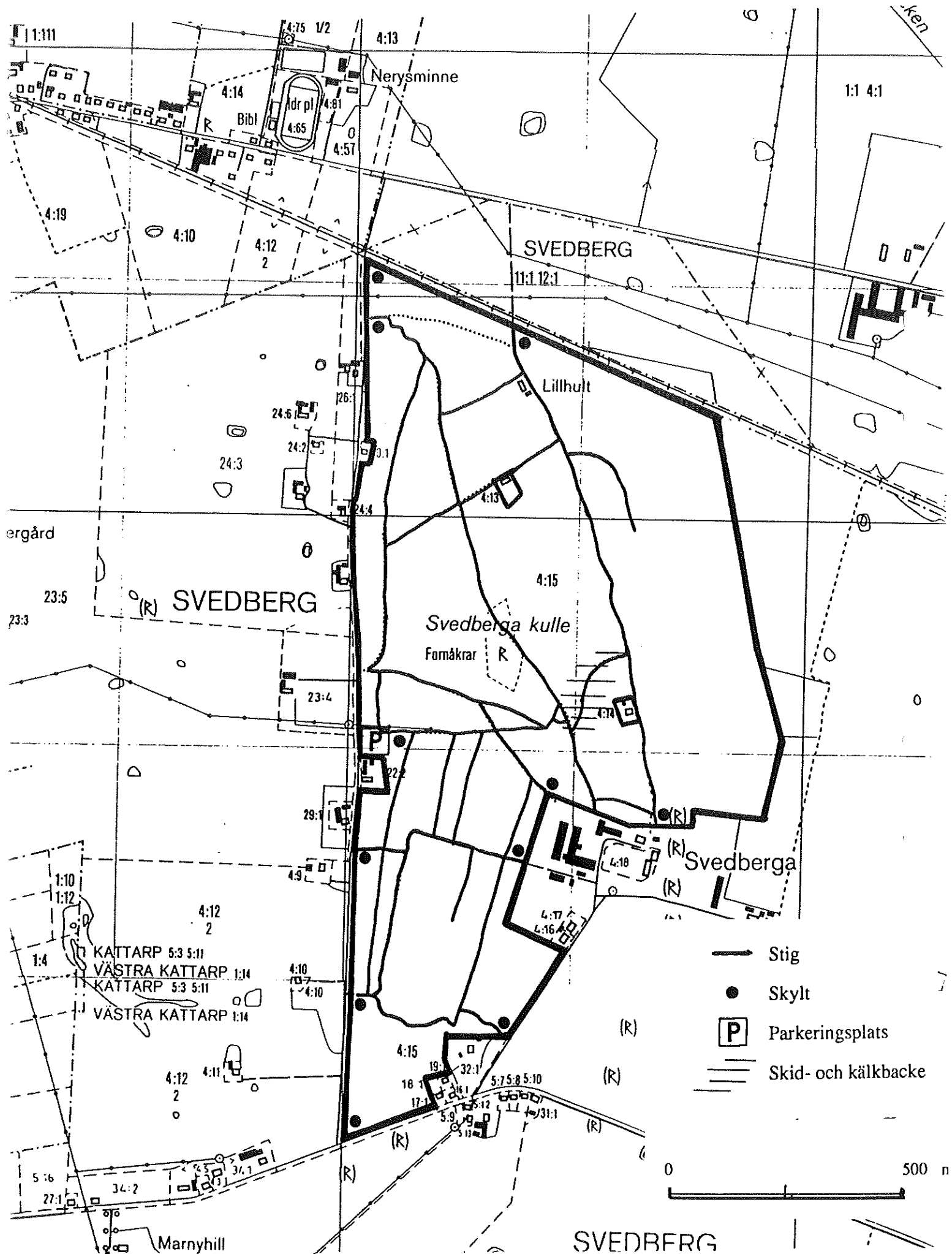
Karta 1. Naturreservatets avgränsning och skötselområden.
Karta 2. Disposition för rekreation och friluftsliv.

BILAGOR

1. Ekonomisk utredning

Disposition för rekreation och friluftsliv

LÄNSSTYRELSEN
Malmöhus län
Miljövårdsenheten
Bd A Larsson
040 - 14 60 52

1992-11-10

BILAGA 1
till skötselplanen
231-6030/92
1283-210

EKONOMISK KALKYL T O M BUDGETÅRET 1998/99

Naturreservatet Svedberga kulle, Helsingborgs kommun

Kostnader

Investering i nya stängsel	60.000 kronor
Utmärkning och information	8.000 kronor

Årliga kostnader

Skötsel av vägar, tillsyn mm	15.000 kronor
Skötsel av skog, föryngring, röjning mm, balanseras mot inkomster från den äldre skogen	